

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ В.Л. Шаран
Підпис

_____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ СПІВПРАЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
З БАТЬКАМИ**

Галузь знань: **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність: **013 Початкова освіта**

Освітня програма: **Початкова освіта та англійська мова**

Початкова освіта та інформатика

Статус дисципліни: **вибіркова (за вибором студента)**

Факультет **початкової та мистецької освіти**

Кафедра **педагогіки та методики початкової освіти**

Мова викладання **українська**

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	2	4	3/90	40	20	-	20	-	80	-	+	-
Заочна	2	4	3/90	18	14	-	4	-	102	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти** (120 кредитів ЄКТС)

Розробник: _____ **Н.М. Муляр**, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності:

_____ **Л.Г. Стахів**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Схвалено на засіданні кафедри культурології та мистецької освіти

Протокол № _____ від _____ 2020 року

Завідувач кафедри _____ **Л.Г.Стахів**.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету початкової та мистецької освіти

Протокол № _____ від _____ 2020 року

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № _____ від _____ 2020 року

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формувати навички педагогічної діяльності; вивчити особливості педагогіки партнерства, як однієї з основних концепцій НУШ, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками; ознайомити студентів з основами педагогічної взаємодії школи та сім'ї, удосконалити їхні педагогічні здібності.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими компетентностями:

загальні компетентності:

- здатність до використання педагогічних технологій в освітньому процесі початкової школи;
- здатність до роботи в команді;
- здатність генерувати нові ідеї;
- здатність застосовувати знання і вміння на практиці;
- здатність до налагодження конструктивної взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами та їхніми батьками;

фахові компетентності:

- вміння організувати освітній процес у початковій школі шляхом використання ефективних форм, які забезпечують повноцінний розвиток учнів;
- вміння організовувати різні види роботи з батьками;
- здатність майбутнього педагога до творчого пошуку, нестандартного розв'язання педагогічних задач, вміння ефективно вирішувати педагогічні проблеми неординарними способами;
- вміння проводити діагностику, оцінювання і моніторинг якості освіти.
- здатність до самооцінювання професійної діяльності;
- здатність до усвідомлення та осмислення педагогічних проблем, їх аналізу та визначення нових шляхів та перспектив їх вирішення.
- здатність створювати сприятливе здоров'язбережувальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне та соціальне здоров'я.

Програмні результати:

- знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту;
- володіти базовими знаннями з педагогіки та фахових методик початкової освіти;
- уміти розробляти заходи з удосконалення педагогічних процесів та їх реалізовувати;
- володіти методиками налагодження міжособистісних стосунків в учнівському колективі;
- володіти навичками аналізу освітнього середовища, навчальної і спеціальної літератури, нормативних положень;
- володіти сучасними технологіями освітнього процесу;
- уміти організовувати освітнє середовище та забезпечувати умови ефективного і безпечного навчання і виховання;
- володіти основними напрямками взаємодії школи, сім'ї та громадськості;
- володіти сучасними методами та технологіями організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення є засвоєння дисциплін «Історія педагогіки», «Загальні основи педагогіки», «Педагогічна та вікова психологія», «Теорія виховання». Набуті знання і вміння використовуються при вивченні дисциплін професійної підготовки.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- зміст нормативних документів, навчальну і спеціальну літератури, що регламентують початкову освіту;

- сучасні методи, форми, прийоми, засоби та технології освітнього процесу для налагодження співпраці вчителя з батьками;
- основні напрямками взаємодії школи, сім'ї та громадськості;
- сучасні методи та технології організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами;
- базові знаннями з педагогіки та фахових методик початкової освіти;

вміти:

- аналізувати зміст нормативних документів, навчальну і спеціальну літератури, що регламентують початкову освіту;
- користуватися базовими знаннями з педагогіки та фахових методик початкової освіти;
- застосовувати сучасні методи, форми, прийоми, засоби та технології освітнього процесу для налагодження співпраці вчителя з батьками;
- налагоджувати конструктивну взаємодію з дітьми з особливими освітніми потребами та їхніми батьками;
- розробляти заходи з удосконалення співпраці вчителя з батьками та їх реалізовувати;
- створювати сприятливе здоров'язбережувальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне та соціальне здоров'я.
- організовувати освітнє середовище та забезпечувати умови ефективного і безпечного навчання і виховання;
- налагоджувати міжособистісні стосунки в учнівському та батьківському колективах;
- розв'язувати педагогічні задачі, ефективно вирішувати педагогічні проблеми неординарними способами;
- оцінити свою професійну діяльність.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

А (90 – 100): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу щодо особливостей організації співпраці школи, сім'ї та громадськості; володіє сучасними методами, формами, прийомами, засобами та технологіями освітнього процесу щодо налагодження співпраці вчителя з батьками; глибоко аналізує зміст нормативних документів, навчальну і спеціальну літератури, що регламентують початкову освіту; вільно володіє понятійно-категоріальним апаратом курсу; володіє сучасними методами та технологіями організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами; знає як розробити заходи з удосконалення співпраці вчителя з батьками та вміє їх реалізовувати (діагностичні тести, тренінги, анкети); уміє аргументувати власну позицію щодо здорового способу життя, як фактору успіху людини; вірно визначає форми, методи та прийоми підвищення компетентності батьків щодо профілактики шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку; володіє методикою налагодження міжособистісних стосунків в учнівському та батьківському колективах; вміє розв'язувати педагогічні задачі, ефективно вирішувати педагогічні проблеми неординарними способами; здатен оцінити свою професійну діяльність; відповіді студента логічні та послідовні; виконав усі види навчальної роботи.

В (82 – 89): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу щодо особливостей організації співпраці школи, сім'ї та громадськості; володіє сучасними методами, формами, прийомами, засобами та технологіями освітнього процесу щодо налагодження співпраці вчителя з батьками, проте допускає незначні неточності при їх аналізі; глибоко аналізує зміст нормативних документів, навчальну і спеціальну літератури, що регламентують початкову освіту; вільно володіє понятійно-категоріальним апаратом курсу; володіє сучасними методами та технологіями організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами; знає як розробити заходи з удосконалення

співпраці вчителя з батьками та вміє їх реалізовувати (діагностичні тести, тренінги, анкети); уміє аргументувати власну позицію щодо здорового способу життя, як фактору успіху людини; вірно визначає форми, методи та прийоми підвищення компетентності батьків щодо профілактики шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку; володіє методикою налагодження міжособистісних стосунків в учнівському та батьківському колективах; вміє розв'язувати педагогічні задачі, ефективно вирішувати педагогічні проблеми неординарними способами; здатен оцінити свою професійну діяльність; відповіді студента логічні та послідовні; виконав усі види навчальної роботи.

С (75 – 81): отримує здобувач, який виявив міцні знання навчального матеріалу щодо особливостей організації співпраці школи, сім'ї та громадськості; володіє сучасними методами, формами, прийомами, засобами та технологіями освітнього процесу щодо налагодження співпраці вчителя з батьками, проте допускає незначні неточності розкриваючи їх; при аналізі змісту нормативних документів, навчальної та спеціальної літератури, що регламентують початкову освіту, допускається помилок; добре володіє понятійно-категоріальним апаратом курсу; орієнтується в сучасних методах та технологіях організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами; при розробці заходів, з удосконалення співпраці вчителя з батьками, та при їх презентації відчуває труднощі (діагностичні тести, тренінги, анкети); уміє аргументувати власну позицію щодо здорового способу життя, як фактору успіху людини; визначаючи форми, методи та прийоми підвищення компетентності батьків, щодо профілактики шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку, допускає суттєві помилки; орієнтується у методиці налагодження міжособистісних стосунків в учнівському та батьківському колективах; за сторонньої допомоги може розв'язувати педагогічні задачі, ефективно вирішувати педагогічні проблеми неординарними способами; здатен оцінити свою професійну діяльність; відповіді студента логічні та послідовні; виконав усі види навчальної роботи.

Д (67 – 74): отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу щодо особливостей організації співпраці школи, сім'ї та громадськості; допускається суттєвих помилок при розкритті сучасних методів, форм, прийомів, засобів та технологій освітнього процесу, щодо налагодження співпраці вчителя з батьками; при аналізі змісту нормативних документів, навчальної та спеціальної літератури, що регламентують початкову освіту, допускається суттєвих помилок; недостатньо володіє понятійно-категоріальним апаратом курсу; недостатньо орієнтується в сучасних методах та технологіях організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами; при розробці заходів, з удосконалення співпраці вчителя з батьками, та при їх презентації (діагностичні тести, тренінги, анкети) відчуває труднощі, не завжди дотримується вимог та правил щодо їх складання; за сторонньої допомоги аргументує власну позицію щодо здорового способу життя, як фактору успіху людини; визначаючи форми, методи та прийоми підвищення компетентності батьків, щодо профілактики шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку, допускає суттєві помилки; слабо орієнтується у методиці налагодження міжособистісних стосунків в учнівському та батьківському колективах; здатен оцінити свою професійну діяльність; відповіді студента послідовні; виконав усі види навчальної роботи.

Е (60 – 66): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу щодо особливостей організації співпраці школи, сім'ї та громадськості; допускається суттєвих помилок при розкритті сучасних методів, форм, прийомів, засобів та технологій освітнього процесу, щодо налагодження співпраці вчителя з батьками; важко відтворює зміст нормативних документів, навчальної та спеціальної літератури, що регламентують початкову освіту, допускається суттєвих помилок; слабо володіє понятійно-категоріальним апаратом курсу; слабо орієнтується в сучасних методах та технологіях організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами; при розробці заходів, з удосконалення співпраці вчителя з батьками, та при їх презентації (діагностичні тести, тренінги, анкети) відчуває труднощі, не дотримується вимог та правил щодо їх складання; за сторонньої допомоги аргументує власну позицію щодо здорового способу життя, як фактору успіху людини; визначаючи форми, методи та прийоми підвищення компетентності батьків, щодо профілактики шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку, допускає суттєві

помилки; не орієнтується у методиці налагодження міжособистісних стосунків в учнівському та батьківському колективах; за сторонньої допомоги оцінює свою професійну діяльність; відповіді студента непослідовні; виконав більшість із запропонованих видів навчальної роботи.

FX (35 – 59): отримує здобувач, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу щодо особливостей організації співпраці школи, сім'ї та громадськості; допускається суттєвих помилок при розкритті сучасних методів, форм, прийомів, засобів та технологій освітнього процесу, щодо налагодження співпраці вчителя з батьками; важко орієнтується у змісті нормативних документів, навчальній та спеціальній літературі, що регламентують початкову освіту; слабо володіє понятійно-категоріальним апаратом курсу; слабо орієнтується в сучасних методах та технологіях організації роботи вчителя з батьками дітей з особливими освітніми потребами; не вміє розробляти заходи, з удосконалення співпраці вчителя з батьками; не здатен аргументувати власну позицію щодо здорового способу життя, як фактору успіху людини; не орієнтується у формах, методах та прийомах підвищення компетентності батьків, щодо профілактики шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку; слабо орієнтується у методиці налагодження міжособистісних стосунків в учнівському та батьківському колективах; за сторонньої допомоги оцінює свою професійну діяльність; відповіді студента непослідовні, сумбурні; не виконав усіх видів навчальної роботи.

F (0 – 34): виставляється здобувачеві, який зовсім не володіє програмним матеріалом, що в подальшому ускладнить роботу в сфері професійної діяльності; не виконав усіх видів навчальної роботи.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- усні відповіді на практичних заняттях;
- підсумкова самостійна робота;
- індивідуальне завдання;
- співбесіда з лектором.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Сім'я як соціальний інститут

Трансформація сім'ї як соціального інституту: витоки, здобутки, проблеми

Визначення сім'ї. Поняття про сім'ю як соціальний інститут. Типологія сім'ї. Функції сім'ї. Стилi та принципи сімейного виховання. Труднощі сучасної української сім'ї у справі виховання та шляхи їх подолання. Особливості та перспективи розвитку сучасної української сім'ї.

Особливості підготовки дитини до школи

Сім'я як первинне середовище навчання дитини. Найкращі традиції українського родинного виховання. Типологія сімейного середовища. Адаптаційний період як важлива умова успішної реалізації дитини у школі. Рекомендації батькам, щодо підвищення рівня підготовленості дитини до школи.

Навчально-психологічний супровід сім'ї

Ознайомлення батьків із особливостями психічних і пізнавальних процесів дітей 6-7 років: процес сприймання, зорове сприймання, пізнавальні процеси, дрібна моторика.

Ознайомлення батьків з етапами та умовами розвитку пізнавальних інтересів: інтерес до навчання, емоційно-вольова сфера, цікавість, допитливість, регуляція поведінки. Особливості розвитку дитини під час організації навчання.

Навчально-психологічний супровід дитини у школі та сім'ї. Сімейні конфлікти: причини та наслідки. Подолання внутрішньо особистісних конфліктів дитини перед школою. Допомога батькам у визначенні причин шкільної неуспішності дітей. Психологічні умови, які мають бути пріоритетними у сім'ї.

Ознайомлення батьків з принципами роботи Нової української школи

Нормативне забезпечення освітнього процесу Нової української школи: Закон України «Про освіту». Концепція Нової української школи. Компетентнісний підхід як основа реформування освітнього процесу. Ознайомлення батьків з Конвенцією про права дитини.

Співпраця школи та сім'ї як важлива умова успішного навчання та виховання дитини

Основні шляхи співпраці з батьками: *спілкування* ((вербальне, невербальне), батьківські збори, індивідуальні зустрічі з батьками, батьківська кімната)); *залучення батьків до освітнього процесу* (переваги співпраці вчителя з батьками, батьки як помічники вчителя, батьківський комітет).

Основні функції роботи школи з батьками. Батьківський авторитет та його види. Поради батькам, яких правил їм необхідно дотримуватися у вихованні дітей. Вивчення класним керівником умов сімейного виховання учнів. Труднощі в налагодженні співпраці між школою і батьками.

Розділ 2. Методичні підходи співпраці педагогічного колективу з батьками

Форми та методи роботи школи з батьками у контексті підвищення їхньої педагогічної культури

Поняття «педагогічна культура», рівні педагогічної культури батьків. Правила спілкування з батьками. Шляхи підвищення педагогічних знань батьків. Загальна характеристика форм роботи школи щодо формування педагогічної культури батьків. Інноваційні форми роботи з батьками.

Підвищення компетентності батьків щодо профілактики проявів насильства в середовищі дітей

Задоволення соціальних та духовних потреб дитини як фактор захисту від появи нікотинних, наркотичних, алкогольних проблем. Психоактивні речовини та їх вплив на здоров'я дитини. Середовище та чинники прояву дитячого насильства та агресії (булінг (цькування), фізичне, психологічне, сексуальне, економічне насильство). Здоровий спосіб життя як фактор успіху людини.

Особливості співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами

Зміст понять: «інклюзивна освіта», «діти з особливими освітніми потребами». Особливості організації освітнього процесу. Ознайомлення батьків з індивідуальною програмою розвитку для дитини з особливими освітніми потребами. Правила комунікації з батьками дітей з особливими освітніми потребами. Підготовка батьків дітей з особливими освітніми потребами до ролі помічника вчителя.

Джерела народної педагогіки та сучасні комунікативні технології в змісті роботи педагога з батьками

Філософія життя В.О. Сухомлинського («Батьківська педагогіка», «Слово до батьків»). М.Г. Стельмахович про цінності родинного виховання («Українська родинна педагогіка»). Кузьмінським А.І. та Омеляненко В.Л. про особливості співпраці школи та сім'ї..

Батьківські читання:

Росс Кемпбелл «П'ять шляхів до серця дитини», «Лицем до лица з дитиною», «Як по-справжньому любити свою дитину»;

С.Січкара «Досить істерик! Комплексний підхід до гармонійного виховання дитини»;

Е.Райшер «Супер батьки»;

Д. Літкотт-Гаймс «Як виховати дорослого»;

А. Чапай «Тато в декреті»;

Л.Шрагіна «15 табу для матерів і татусів, або Батьківські помилки з любові до дітей».

Орієнтовна тематика практичних занять

Розділ 1. Сім'я як соціальний інститут

Трансформація сім'ї як соціального інституту: витоки, здобутки, проблеми.

Особливості підготовки дитини до школи.

Навчально-психологічний супровід сім'ї.

Ознайомлення батьків з принципами роботи Нової української школи.

Співпраця школи, сім'ї та громадськості як важлива умова успішного навчання та виховання учнів.

Розділ 2. Методологічні підходи співпраці педагогічного колективу з батьками

Форми та методи роботи школи з батьками у контексті підвищення їхньої педагогічної культури.

Підвищення компетентності батьків щодо профілактики проявів насильства в середовищі дітей

Особливості співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

Джерела народної педагогіки та сучасні комунікативні технології в змісті роботи педагога з батьками.

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань

1. Співпраця школи і сім'ї як умова гармонійного розвитку особистості.
2. Організація роботи з батьками в сучасній школі.
3. Проблеми та протиріччя, що виникають у роботі вчителя з батьками.
4. Особливості організації роботи вчителя початкової школи з батьками.
5. Напрями допомоги класного керівника родинам учнів.
6. Законодавство України про шлюб і сім'ю, права та обов'язки батьків щодо виховання дітей.
7. Шляхи формування педагогічної культури батьків. Роль учителя у цьому процесі
8. Характеристика типів батьківського авторитету.
9. Заохочення і покарання дітей в сім'ї.
10. Проблеми спілкування батьків і дітей.
11. Шляхи виховання самостійності і відповідальності у дитини в умовах родини.
12. Форми проведення батьківських зборів.
13. Типові помилки батьків у вихованні дітей та шляхи їх подолання.
14. Умови успішного сімейного виховання.
15. Поради В. Сухомлинського щодо виховання дітей в сім'ї.

16. Педагоги-новатори про роботу вчителя з батьками учнів НУШ.
17. Батькам про організацію дозвілля в умовах сім'ї.
18. Розвиток емоційної сфери дитини – запорука успіху у дорослому житті.
19. Організація здорового харчування дитини у сім'ї.
20. Попередження шкідливих звичок дитини в умовах сім'ї.
21. Батькам про вплив ЗМІ на розвиток і виховання дитини.
22. Комп'ютер у подарунок: допомагає чи шкодить?
23. Особливості виховання обдарованої дитини в умовах сім'ї.

Оцінювання індивідуального завдання: передбачає підготовку реферату та оцінюється у 20 балів. Обсяг реферату 6-10 аркушів А.4. Кількість балів, що виставляється за індивідуальне завдання, враховує ступінь розкриття теми, використання достатньої кількості літературних джерел (не менше п'яти позицій), наявність наукових посилань, дотримання вимог до оформлення (структура індивідуального завдання обов'язково включає: вступ; основні розділи; висновки; список використаної літератури).

Оцінювання: 15-20 балів оцінюються студенти, які аргументовано довели актуальність обраної проблеми, проявили творчу самостійність, виявили здатність здійснювати аналіз поставлених проблем. Розглянули тенденції подальшого розвитку досліджуваної проблеми. Матеріал реферату є логічно викладеним, з самостійними висновками.

10-14 бали відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється проблема, однак відсутніми є судження студента, його висновки та узагальнення. Опрацювання реферату є неповним і не містить дослідницького компоненту.

0-9 балів ставиться студентам, які не виконали індивідуального завдання або ж виконали його на неналежному рівні, матеріал частково не відповідає проблемі дослідження, опрацьована недостатня кількість літератури, не зроблено висновків.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Самостійна робота студента з дисципліни включає: самостійне опрацювання теоретичного матеріалу; виконання індивідуальних завдань, підготовку до співбесіди з лектором; підготовку до підсумкової самостійної роботи, співбесіди та семестрового заліку.

1. Сформулюйте методичні рекомендації батькам щодо ефективної організації дозвілля з дітьми різного віку в умовах сім'ї.
2. Труднощі сучасної української сім'ї у справі виховання та шляхи їх подолання.
3. Особливості та перспективи розвитку сучасної української сім'ї.
4. Сформулюйте методичні рекомендації батькам щодо підготовки дитини до вступу у школу (Як треба готувати дитину до вступу у школу і як не варто діяти батькам, готуючи дитину до школи).
5. Розробіть тези тематичних батьківських зборів. (Тема за вибором студента).
6. Складіть список українських народних та сучасних казок, які можна рекомендувати батькам для сімейного читання.
7. Складіть кодекс моральних доброчинностей дитини молодшого шкільного віку, на який можуть опиратися батьки у вихованні дітей.
8. Вивчення класним керівником умов сімейного виховання учнів.
9. Сформулюйте методичні поради батькам щодо використання позитивного досвіду виховання дітей у родині. (Досвід за вибором студента).
10. Сформулюйте вислови батьків, вчителів, які можуть негативно впливати на поведінку дитини в соціумі (7–10 висловів).
11. Назвіть вислови батьків, вчителів, які бажано вживати якомога частіше задля позитивного впливу на поведінку дитини (7–10 висловів).
12. Здоровий спосіб життя як фактор успіху людини.
13. Сформулювати методичні рекомендації батькам щодо здорового способу життя сім'ї.
14. Підготуйте доповідь про нормативно-правові акти з питань захисту прав дитини.

15. Розробіть сценарій тренінгу, як нетрадиційної форми взаємодії класного керівника з батьками. (Тема за вибором студента).
16. Розробіть зміст консультацій для батьків по одній з проблем сімейного виховання (Тема за вибором студента).
17. Розробіть зміст консультацій для батьків дитини з особливими освітніми потребами.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

IV семестр				Сума
Усні відповіді на практичних заняттях	Підсумкова самостійна робота	Індивідуальне завдання	Співбесіда з лектором	100
45	25	20	10	

Бали за усні відповіді на практичних заняттях нараховуються за формулою:

$x = \frac{A}{n} * \frac{K}{5}$, де А – сума усіх поточних оцінок (включаючи оцінки «2»); n – кількість оцінок (не менше двох); k – кількість балів (45 балів). Кількість балів округлюється до цілих. Якщо середня оцінка $A / n = 2.5$, то, кількість балів, які отримує студент на підставі оцінок поточного контролю = 0.

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни становить собою перелік питань, тестових завдань як закритої, так і відкритої форми та оцінюється в 25 балів.

Співбесіда з лектором проводить на останньому занятті.

Семестрова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНІ:

1. Громадсько-активні школи в Україні: Кроки до дій: Посібник зі створення та управління громадсько-активною школою. – Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – 2-е вид. – Київ: СПД-ФО Парашин К. – 2008. – 164 с.
2. Драйден Г. Революція в навчанні: навчальний посібник / Г. Драйден, Дж. Вос. – Львів: Літопис, 2005. – 542 с.
3. Класному керівнику: як провести батьківські збори / [упоряд. Л. Шестова, Н. Чиренко]. – К. : Шк. світ, 2009. – 125 с.
4. Коваль В. І. Організація роботи з батьками / І.В. Коваль // Батьківські збори. – Харків: Вид. група «Основа», 2006. – С. 58–71. – (Школа класного керівника).
5. Кузмінський А. І. Педагогіка родинного виховання : Навч. посіб. / А. І. Кузмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2006. – 324 с.
6. Матвієнко О. В. Виховання молодшого школяра: теорія і технологія. – К. : ВД «Стилос», 2006. – 543 с.
7. Міжнародні стандарти якості діяльності громадсько-активної школи / Програма «Школа як осередок розвитку громади». – Київ: ВФ «Крок за кроком», 2010. – 44 с.
8. Процак О. Батьки в школі: матеріали до семінару № 9. – Львів: Центр освітньої політики, 2007. – 32 с.

9. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : [посіб. для вчителів і методистів почат. навч.] / О. Я. Савченко. – Вид. 2-ге, доп., перероб. – К. : Богданова А. М., 2009. – 225 с.
10. Товкало М. Залучення батьків і всієї громади до діяльності школи / П. Хобзей Р. Шиян, А. Панкевич, О. Дуда, М. Товкало, С. Єфімова, Н. Тодчук та ін. // Освітня політика: З вершин і низин. – Львів: ЛОППО, 2010. – С. 139–200.
11. Червінська І. Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі / І. Червінська, С. Довбенко. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2012. – 515 с.

ДОПОМІЖНІ:

12. Дано О.А. Батьки – друзі, помічники, порадики [Текст] / О. А. Дано // Розкажіть онуку : Часопис. – 2013. – № 13/14. – С. 3–12.
13. Консультування сім'ї : [метод. поради для консультування батьків]. – Ч. 2 / Держ. центр соц. служб для молоді, АПН України, Ін-т проблем виховання ; Ред. В.Г. Постовий. – К. : ДЦССМ, 2003. – 303 с.
14. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики [навч.-метод. посіб.]: рекомендовано Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка / С. М. Мартиненко, М. Д. Осколова ; рецензент : В. І. Бондар, Н. М. Бібік. – К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 144 с.
15. Медвідь С. П. Батьки, діти, реформи і ми! / С. П. Медвідь. – Вінниця : Консоль, 2011. – 36 с.
16. Мезенцева Г. О. Робота з батьками : [метод. посіб. класного керівника] / Г. О. Мезенцева, С. М. Сліпак, О. І. Пономаревська ; Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; [за ред. О. М. Ковальчук]. – Ніжин, 2000. – 20 с.
17. Постовий В. Г. Сім'я і школа: проблеми виховання дітей : [навч. посіб.] / В. Г. Постовий, О. А. Невмержицький ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 356 с.
18. Родинна педагогіка : [навч.-метод. посіб.] / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка; А. А. Марушкевич, В. Г. Постовий, Т. Ф. Алексєнко. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 216 с.
19. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В.О. Сухомлинський. – К. : 1978. – 263 с.